בס"ד "הדף היומי לתולדותינו"

יום **ב'**, **כ'** ב**מנחם אב** תשס"ג (**18** ב**אוגוסט**)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

יום שני שמח ושבוע טוב!

היום, **כ' במנחם אב**, לפני 65 שנה, בשנת תרח"ץ (1938-5698) **ציוו הנאצים בדבר הוספת השם 'ישראל'** לכל הגברים היהודים ולהוסיף את השם **'שרה'** לכל הנשים היהודיות. אולי נעלמה מעיני הרוצחים את האירוניה בדבר. בשני השמות הללו, האחד ע"ש יעקב אבינו, ואחד ע"ש שרה אמנו, נמצאות האותיות: **שר**, שם הרומז על כח פנימי שיש בעם הזה.

עם זאת, פונה אני אל קוראינו: מלבד איזכור לתאריך זה שמצאתי בשני מקורות שונים, לא מצאתי שום מאמר העוסק בנידון – למה עשו זאת, באילו מדינות הוראה זאת חלה, האם הדבר נחשב כאות קלון ליהודים או האם הכוונה היתה בעיקר להשלכות פרגמטיות וכו'. אם יש מביניכם קוראים שיכולים להאיר אור, אף במקצת, בנושא, נשמח לקבל כל עדות.

§§§

כיוון שסיימנו לפני החופשה בעניין של גמילות חסד, נוסיף היום מעשה של גמילות חסדים. **"ראה שלמה, שמידת גמילות חסדים גדולה לפני המקום** [=הקב"ה], **לפיכך כשבנה את בית המקדש, בנה שני שערים – אחד לחתנים, ואחד לאבלים ומנודים. והיו ישראל הולכים בשבתות, ויושבים בין שני שערים הללו, והנכנס בשער חתנים – היו יודעים שהוא חתן והיו אומרים לו: "השוכן בבית הזה יְשַׂמֵּחַ בבנים ובבנות!" והנכנס בשער אבלים והיה שפמו מכוסה** [כדרך האבלים] **אז היו יודעים שהוא אבל, והיו אומרים לו: "השוכן בבית הזה יְנַחֵמך" ... כדי שיצאו כל ישראל ידי חובתן בגמילות חסדים.** [פרקי דרבי אליעזר הגדול, סוף פרק י"ז]

משחרב בית המקדש התקינו, שיהיו חתנים ואבלים לבתי כנסיות ובתי מדרשות, ואנשי המקום רואים את החתן – ושמחים עמו. ורואים את האבל – ויושבים עמו על הארץ, כדי שישבו ויצאו ישראל ידי חובתן בגמילות חסדים.

התקנה צריכה הסבר שכן, כל שער משערי המקדש יש לו תפקיד הקשור לעבודה במקדש, ואילו כאן בנה שלמה שערים מיוחדים לחתנים ואבלים, דבר שאינו קשור לכאורה למקדש. אולם דומה, שרצה שלמה המלך ללמד במעשה זה לימוד חשוב, דהיינו שהמקדש מכיל בתוכו את שלשת ה'עמודים' שעליהם העולם עומד כפי שלמדים במשנה השניה בפרקי אבות: **"הוא** [שמעון הצדיק] **היה אומר: על שלשה דברים העולם עומד – על התורה, ועל העבודה, ועל גמילות חסדים."**

התורה – מקומה בקודש הקדשים, שם נתונים לוחות האבן שניתנו בסיני בארון. כך גם הסנהדרין מורי התורה לישראל ולעולם, אף הם מקום מושבם ב'לשכת הגזית' במקדש.

העבודה – אף היא עיקרה במקדש – מקום עבודת הקרבנות.

גמילות חסדים – אף עמוד החסד, שעליו עומד העולם אף הוא מקומו במקדש, שם גומל איש עם רעהו חסד בשמחתו, או חלילה באבלו ובצערו.

לשם כך בנה שלמה שערים אלה ללמד, ששלושת היסודות שהעולם עומד עליהם – מקומם במקדש, ו**"זה השער לה' צדיקים יבואו בו'.** [תהלים קי"ח 20] [זמירון המקדש – ר' י. אריאל]

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננה עד עולם סלה."[תהלים מ"ח 9]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שני**

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל